

**АРГУМЕНТИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ.
ОБРАЗ ЖІНКИ: «ЖІНОЧЕ», «ФЕМІНІСТСЬКЕ», «ФЕМІННЕ»**

**ОБРАЗ ЖІНКИ-МАТЕРІ У ЗБІРЦІ
ОПОВІДАнь Е. МАНРО «ЗАБАГАТО ЩАСТЯ»**

Алексеева О. М. (Бахмут, Україна)

<https://orcid.org/0000-0003-2331-1795>

<http://dx.doi.org/>

Abstract

The article examines the image of a mother in the work of the Canadian writer Alice Munro. In this regard, two stories were analyzed: «Dimensions» and «Face», which are part of E. Munro's collection «Too Much Happiness» (2009).

E. Munro presents different types and destinies of women, even their motherhood is not similar. However, the writer manages to create a conditional general portrait of a woman-mother that reflects the current state of motherhood in society and society itself.

Given the conciseness of the author's style, the images of mothers in E. Munro's stories are quite voluminous and meaningful; together they illustrate the general idea: the fate of motherhood is the fate of humanity.

Through the poetical features of her stories, the writer provides the author's assessment of the social situation and the status of mother. E. Munro invites readers to deepen their understanding of modernity from another angle (through the image of a mother in particular) produced by the author's creative view.

Keywords: Alice Munro, stories, woman, woman-mother, image of a mother, motherhood, parents, children, society.

Досягнення Нобелівських лауреатів з літератури завжди у центрі уваги поціновувачів мистецтва слова. Не виключенням стала творчість канадської письменниці Еліс Енн Манро (народ. 1931 р.), яку у 2013 році міжнародна

спільнота відзначила даною премією. За думкою українського письменника Андрія Куркова, «Еліс Манро в основному відома як новелістка, проте до кожного оповідання вона вносить стільки ж глибини, мудрості і влучності, скільки поміщається в об'ємних романах» (Kurkov, 2013). На окрему увагу заслуговують художні образи письменниці, більшість з яких представлена розмаїттям жіночих натур. Збірка Е. Манро «Забагато щастя» (“Too Much Happiness”, 2009) (Munro, 2017) не є виключенням: в ній присутні різнохарактерні образи – від маленьких дівчат до літніх жінок. Певний інтерес викликає образ жінки-матері, який авторка створює у новелах «Інший вимір» (“Dimensions”) і «Обличчя» (“Face”), що увійшли до цієї книги. Е. Манро презентує різні типи і долі жінок, навіть материнство їхнє зовсім не схоже. Однак письменниці вдається створити умовний загальний портрет жінки-матері, в якому вгадується сучасний стан материнства в суспільстві і самого суспільства.

Образ Дорі, двадцятирічної жінки з новели «Інший вимір» (Munro, 2017, р. 7–40) Е. Манро розкриває читачеві поступово, але наприкінці твору він вимальовується змістовним і об'ємним. У такому молодому віці Дорі вже встигла стати багатодітною мамою. До свого сімнадцятого дня народження дівчина-сирота вже завагітніла і вийшла заміж за Ллойда, який на той час працював санітаром. Разом із чоловіком вони піклувалися про старшого Сашу, молодшу Барбару Енн і новонародженого Димитрі. Адже невдовзі сталася жахлива трагедія: у відсутність вдома Дорі Ллойд у нападі божевілля задушив усіх дітей. Життя жінки безповоротно поділилося на «до» і «після». До трагедії вона мала ім'я Дорі, коханого чоловіка та улюблених дітей. Жінка була звичайною домогосподаркою, при цьому весь час першочергово переймалась забаганками чоловіка, які забирали у неї більше сил, уваги і старань, ніж справи матері трьох дітей. Однак після трагедії разом з дітьми від неї пішла і здатність жити. Дорі змінила ім'я на Флер і місце проживання, пофарбувала волосся, до втоми працювала покоївкою в motelі, аби не мати часу ні про що думати, при цьому відчувала себе цілком відрізаною від світу. Перебуваючи у такій

вимушеній самоізоляції, героїня приймає нелегке для себе рішення: повернутися до чоловіка. Але доля надає наступне випробування, ціною якого до Дорі повертається здібність сприймати життя. Спасіння водія-юнака – це відродження обірваного материнства, це повернення життя і до життя без Ллойда. В даному творі Е. Манро кардинально змінює усталені родинні стосунки. Інший вимір – це інше вимірювання звичних цінностей, це нове ставлення і опанування зміненого життя. Письменниця мотивує читача щодо інтерпретації відкритого фіналу твору, міркування про подальшу долю героїні, до розвитку емпатії.

В оповіданні «Обличчя» (Munro, 2017, р. 161–189) Е. Манро надає слово оповідачеві: син ділиться спогадами про матір і про те, що вона йому розповідала у свій час. Від матері син дізнається про реакцію батька на народжене немовля, у якого виявилася родима пляма фіолетового кольору на пів-обличчя. Розгніваний чоловік не вгамовувався: «Це якийсь шматок ліверної ковбаси», «Ти що, збираєшся нести це додому?» (Munro, 2017, р. 161). На що мати ніяк не могла второпати, чому чоловік розлючений: «Вона ж народила йому сина, а цього, так вважають, хочуть усі чоловіки» (Munro, 2017, р. 161). Але ж поява і навіть саме існування такої дитини призвели до страшного розладу у стосунках батьків, і надалі син аж ніяк не сприяв їхньому міцному та щасливому шлюбові, у якому вже давно панували розлад і «холодна досада».

«Я описав батька як звіра, а матір – як свою рятівницю й захисницю, і в моєму випадку це була правда» (Munro, 2017, р. 166), – зізнається герой. Мати була віддана дитині – «розпеченому матусиному синочку» (Munro, 2017, р. 165), за іронічною самооцінкою оповідача. Письменниця створює образ матері, яка захищала свою дитину від усього світу, організовувала побут в такій спосіб, щоб підростаючий син не усвідомлював свого становища, невтомно займалася його навчанням і вихованням. З боку матері хлопчик завжди мав підтримку, яка іноді була надлишковою. Материнське піклування про сина відволікало героїню від її нещасливої жіночої долі. До речі, у героя так і залишилось невирішеним питання: як могли батьки зійтись разом, коли мати не

відповідала батьковому смаку і інтересам? Коли в п'ятдесят років з чоловіком стався інсульт, попри все, жінка сама доглядала його вдома, продовжуючи потерпати моральні тортури. Після смерті батька мати поводитись досить мудро: не змушувала сина до фальшивого благочестя, до пошуків морального примирення з батьком. Несподівано Е. Манро «докорінно змінює» образ матері в останні роки її життя: героїня стала «непристойно розкута і вигадлива», «справжнє погане дівчисько». Вважаємо, що таку психологічну зміну в образі матері письменниця допускає у зв'язку з виснаженням душевних ресурсів героїні: тягар подвійного переживання – особистої жіночої драми і нелегкого материнства – впродовж довгих років став жінці не під силу (Alekseeva, 2021, р. 110–111).

В оповіданні «Обличчя» Е. Манро виводить образ іншої матері, антитетичний попередньому: Шерон Саттлз має доньку на ім'я Ненсі, що на півроку молодша від оповідача. «Висока й дуже худорлява, здавалося, вона не могла бути чиєюсь матір'ю – не мала жодних опуклостей», «її голос був хрипкий і роздратований», рідну доньку і сина хазяїв, у котрих винаймала житло, називала «тупими хамлюгами». Вона весь час лежала на дивані в кімоно з попільничкою на животі і потребувала від дітей спокою собі. Харчування в родині було спонтанне, в невідповідні години: сама Шерон перекушувала шоколадками та крекерами, якими ніколи не частувала дітей, але й Ненсі не заборонялось їсти «просто з консервної бляшанки» (Munro, 2017, р. 172–173). Чи була вона коханкою батька, чи не тому він дав їй роботу і безкоштовне житло? – для оповідача і читачів Е. Манро залишає ці питання без прямих відповідей.

На матеріалі оповідань Е. Манро «Інший вимір» та «Обличчя» розглянуто три образи жінки-матері – три різних долі: трагічного (Дорі-Флер, «Інший вимір»), драматичного (мати оповідача, «Обличчя») і, навіть, комічного характеру (Шерон Саттлз, «Обличчя»). Серед художніх засобів для зображення персонажів мисткиня найчастіше використовує відсторонену об'єктивність,

різні форми мовлення, у тому числі епістолярій, будову синтаксичних конструкцій, ретроспекцію, несподівану розв'язку, підтекстовий психологізм.

Образи Е. Манро різноманітні, як саме життя, в кожній долі – концентрація особливих подій і відносин, відображення ціннісних пріоритетів і стану суспільства. Враховуючи лаконізм стилю авторки, образи матерів у Е. Манро досить об'ємні і змістовні; в своїй сукупності вони ілюструють загальну думку: доля материнства – це доля людства.

References

- Alekseeva, O. M. (2021). Rezentatsiya temi ditinstva v opovidannyakh «Inshii vimir» i «Oblichchya» zi zbirki E. Manro «Zabagato shchastya» [Representation of childhood in the stories “Dimensions” and “Face” in A. Munro’s collection “Too Much Happiness”]. *Vcheni zapiski Tavriis'kogo natsional'nogo universitetu imeni V. I. Vernads'kogo. Seriya: Filologiya. Zhurnalistika*. Vol. 32 (71), 5, 105–112. [in Ukrainian].
- Kurkov, A. (2013). *Laureat Nobelevs'koї premii po literaturi Elis Manro – naikrashchii avtor opovidan' v sviti* [Nobel Laureate in Literature Alice Munroe – the best author of short stories in the world]. Retrieved from https://texty.org.ua/fragments/48948/Laureat_Nobela_z_literatury_Jelis_Manro_najkrashhyj-48948/ [in Ukrainian].
- Lutsik, V. I. (2017). Problematika religiino-filosofs'kikh aspektiv buttya u malii prozi Elis Manro [Problems of religious and philosophical aspects of life in the short prose of Alice Monroe]. *Naukovii zhurnal «Molodii vcheniI»* (4.3), 130–133 [in Ukrainian].
- Manro, E. (2017). *Zabagato shchastya* [Too Much Happiness]. L'viv: Vidavnytstvo Starogo Leva [in Ukrainian].
- Samolyuk, D. (2014) Vichnii dvingun nestrimnogo talantu [The eternal engine of unbridled talent]. *Dnipro*, (1), 118–120 [in Ukrainian].